

„Myślenie miastem. Architektura Jana Zawiejskiego”

2018-11-21

„Myślenie miastem. Architektura Jana Zawiejskiego” - to nowa wystawa przygotowana przez Muzeum Historyczne Miasta Krakowa. Wernisaż odbędzie się już w środę, 28 listopada, o godz. 18.30 w kamienicy Hipolitów na placu Mariackim 3. Wernisaż poprzedzi debata pt. „Jak powstawał niepodległy Kraków? Architektura i rozwój przestrzenny w ostatnich latach przez I wojnę światową”, która odbędzie się o godz. 17.00 w Pałacu Krzysztofora na Rynku Głównym 35. Wezmą w niej udział dr Aneta Borowik i prof. Jacek Purchla. Spotkanie poprowadzi Michał Niezabitowski.

Wystawa „Myślenie miastem. Architektura Jana Zawiejskiego” to pierwsza muzealna ekspozycja poświęcona twórczości jednego z najważniejszych krakowskich architektów przełomu XIX i XX wieku. Za koncepcją wystawy stoi przekonanie, że architektura jest jak tekst, w którym zapisano opowieść o mieście: o relacjach łączących mieszkańców, ich zbiorowej tożsamości, o gospodarce, nowoczesności, czy o władzy. Jaką historię o Krakowie można wyczytać z twórczości Jana Zawiejskiego?

Ów „architekt krakowski” – jak sam siebie określał Zawiejski – był typowym człowiekiem długiego XIX wieku – epoki, której rytm wyznaczyły dwie siły: rewolucja przemysłowa i fascynacja historią. To właśnie on jako architekt miejski czasu budowy „Wielkiego Krakowa” w dużej mierze nadał architektoniczny kształt gwałtownie zmieniającej się na przełomie XIX i XX wieku przestrzeni miasta. Jego twórczość opiera się na dialogu między modernizacją a miłośnictwem historii, którego tematem nieodmiennie pozostawał Kraków – miejsce, którego tożsamość próbował zdefiniować w projektowanej przez siebie architekturze i w którym zabiegał o trudną (nieosiągalną?) nowoczesność.

Zwiedzający poznają losy przodków Zawiejskiego, będące przykładem drogi do asymilacji wielu żydowskich rodzin w Krakowie, dowiedzą się dlaczego i w jakich okolicznościach powstał Teatr im. Juliusza Słowackiego oraz jaką rolę bohater wystawy, jako architekt Budownictwa Miejskiego, odegrał w procesie modernizacji Krakowa, wnosząc m.in. kilkanaście nowych szkół. Znajdą tam także opowieść o życiu mieszczańskich elit, tocącym się w zaciszu luksusowych kamienic i w eleganckich kawiarniach.

Budynki projektowane przez Jana Zawiejskiego także i dzisiaj stanowią żywą część miejskiej tkanki Krakowa. Jego architektura opowiada zatem o przeszłości, ale stawia również ważne pytania o teraźniejszość: m.in. o to, co pozostało z tytułowego „myślenia miastem” – spójnej wizji rozwoju Krakowa sprzed blisko stu lat, o to, w jaki sposób zmieniała się tożsamość krakowian i jak w codziennym życiu odnosimy się do wspólnego dziedzictwa. Na wystawie poruszane są problemy związane z reprivatyzacją, ochroną konserwatorską i współczesnym użytkowaniem budynków stanowiących projekty Zawiejskiego. Znajduje się tu również zachęta to opowiadania ich historii najnowszej przez samych zwiedzających – trudno bowiem znaleźć mieszkańca Krakowa, który nigdy nie miał z dziełami Zawiejskiego żadnej styczności.

Wystawa „Myślenie Miastem. Architektura Jana Zawiejskiego” wychodzi poza mury MHK w przestrzeń Krakowa. Organizatorzy do brania udziału w wydarzeniach towarzyszących: spacerach architektonicznych, grze miejskiej i warsztatach dla dzieci.